

Opština Žagubica je oblast u istočnoj Srbiji oivičena planinskim vencima: Homoljskim planinama (940m), Beljanicom (1339m), Gornjačkim planinama (825m), ispresecana tokovima reka, brojnim klisurama, pećinama i živopisnim prerastima, izvorima i vrelima, termalnim izvorima... Bogata prirodom, nenarušenom industrijom, poželjno je turističko odredište za sve one koji tragaju za nečim drugačijim, jedinstvenim i neispičanim.

Martina Lukić direktor Turističke organizacije opštine Žagubica kaže da je ovaj homoljski kraj najbolje upoznati putem manifestacija, kojih u opštini za sada ima 14, a petnaesta će po prvi put biti organizovana u avgustu.

Ne čekajući da gosti dođu u njihov kraj, iz TO se trude da ih pozovu tako što nastupaju na brojnim manifestacijama, događajima, festivalima... Poziv potencijalnim turistima upućuje prvo Toza (maskota opštine) koji je nedavno dobio i ženu Toznicu, u više nego interesantnoj vlaškoj narodnoj nošnji, specifičnoj za Homolje. Toza je suvenir ovog kraja urađen od gline, gospođe Lenke iz susedne borske opštine, koji je osvajao prva mesta na manifestacijama suvenira.

Oni će vas pozvati i putem propagandnog materijala o tome šta se sve tokom godine nudi u kraju, od prirodnih čudesa, istorijskih događaja i legendi, junaka iz ovog kraja, do informacija o tome gde možete lepo jeste i naći odgovarajući smeštaj.

Verni pratioci TOO Žagubice su njeni privatni proizvođači, prisutni lično ili putem svojih proizvoda, među kojima je i Miodrag Lazić-Mija, sa svojim čudesnim rakijama od planinskih trava i Crvene ranke. Njegova Homoljska zdravica od petnaest vrsta trava je istovremeno i piće i lek. Po profesiji učitelj, Mija izrađuje posebnu ambalažu koju samu osmišljava, čepove ukrašene znamenitostima kraja: šubarica, cilindar sa motivima manastira Gornjak, Trške crkve, vrela Mlave, spojivši lepo i korisno, i uz promociju rakije turistima pokazuje i turističke destinacije Žagubice. Domaćinstvo Nikolić iz Krepoljina je posebno poznato po proizvodnji domaćih sirupa: od drena, nane, šumskih plodova, sve zdravo, prirodno i iz Homolja. Poznati su i po proizvodnji pečuraka u salamuri, sušenoj Crnoj trubi - gljivi koja se koristi kao začim.

Milosava Grozdić u svom domaćinstvu proizvodi sirupe, ali proizvodnju bazira na džemovima i posebno pekmezima (od drenjine). Od skora je oformila Udruženje žena „Homoljke“ koje se takođe bavi šivenjem nošnji, izradom suvenira. Suveniri koji se nalaze u TOO Žagubica su različite šolje, svećnjaci, bundeva u obliku činije za voće ili bombonjere, držači za čačkalice-figurica napravljena od pečene gline, i svaki ima upotrebnu vrednost. Na štandu je uvek i lividski med Aleksandra Milanova, pčelara iz Krepoljina, ali i brendirani Homoljski med, sa zaštićenim geografskim poreklom. Sa svim tim Žagubičani privlače pažnju gde god da se pojave, i trude se da sve zainteresuju za svoj kraj.

- Neko ko prvi put dođe u Homolje i prođe kroz tzv. kapiju Homolja koja se nalazi na ulazu u

Gornjačku klisuru, verovatno će se pokolebati zbog malo lošijeg puta. Ali što dublje zalazi u Homolje, zaboravlja na put, i prepusti se, prvo manastiru Blagoveštenje, zatim manastiru Gornjak, zadužbini kneza Lazara iz XIV veka, i takvom prirodnom okruženju da dobijete utisak da ste u nekom drugom svetu. Kako zalazite dublje nailazite na Krupajsko vrelo. Ko god da zastane, a malo je onih koji će odoleti izazovu, dočekaće ga domaćin Ljubiša Petrović, vlasnik etno restorana sa nadaleko čuvenom hranom. Domaćinstvo poseduje i smeštajne jedinice. Interesantan je i restoran „Vrelo“ tik uz vrelo Mlave u samoj Žagubici, koje je u proleće okruženo drvećem nagnutim nad vodom. Ono što svakako svaki turista u Žagubici mora da poseti jeste Homoljska potajnica, izvor koji presušuje i ponovo se obnavlja u različitim vremenskim intervalima. Mnogi ga smatraju lekovitim, čak i svetim izvorom, čija voda krepiti telo i duh, a posebno je, kažu, blagotvorna za očne i kožne bolesti. Za izvor su vezane razne legende, a najprepričavanija je o deda Stojanu, ili Stojanju, koji je samo lepim i mlađim ženama, ako mu donesu darove koji mu se svide, puštao vodu. Za Tršku crkvu - manastir iz XII veka vezuje se priča za koju postoje i svedoci. Uz zidine kamene crkve raste vinova loza koja leči sterilitet, i to je za mnoge parove dovoljan razlog da posete naš kraj.

Planina Beljanica je zanimljiva sama po sebi. U Ribarskoj klisuri, na ušću reke Osanice u reku Mlavu, na mestu zvanom „Šupljaja“, nalazi se istoimena crkva, po predanju zadužbina kneginje Milice. Vodopad Buk nastaje iz potoka Velikog vrela i visine je preko 20 m, smatra se jednim od najviših slobodnih vodopada u Srbiji. U neposrednoj blizini je vila „Buk“, ranije poznat restoran, danas u vlasništvu Srbija šuma. Beljanica je bogata vodom i otud toliko zelenila čudesne boje - kaže Martina Lukić.

Najmasovnija manifestacija u opštini je Sabor vrela Homolja, koja privuče do 10.000 gostiju iz skoro svih krajeva Srbije, a delom i iz inostranstva, jer oni koji su otišli iz ovog kraja vezuju svoje godišnje odmomore upravo za ovaj događaj. Ove godine Sabor će trajati tri dana i smotrom narodnog stvaralaštva sa specifičnom narodnom nošnjom, narodnim instrumentima i pesmom, i kao sportskim nadmetanjima, pokušaću da na najbolji način promovise ovaj kraj.

Ali, i sve druge manifestacije su priča za sebe. Noć u Gornjaku je poetsko likovna manifestacija koja se tradicionalno održava u porti manastira Gornjak. Priveg u naselju Laznica, jedna je od najarhaičnijih i najkompleksnijih običajnih manifestacija iz kulta mrtvih na tlu Evrope danas. Na taj način Vlasi održavaju i neguju tradiciju i poštovanje prema mrtvima. Ispunjena je nizom obrednih radnji koje privlače i strane turiste.

Spasovdanski susreti održavaju se u Krepoljnu, a pravo učešća imaju samo kulturno-umetnička društva iz Srbije i iz inostranstva.

- Homolje je turistička destinacija koja je procesu otkrivanja. Čini mi se da još uvek ima mnogo onih koji Homolje nisu otkrili, ali i onih koji su bili mnogo puta i opet nisu sve videli - zaključila je Martina Lukić.

